

”Derfor blir vi her” – innvandrere i Distrikts-Norge

Grimstad 26 april 2012

Susanne Søholt

Norsk institutt for by- og regionforskning

Oppdraget:

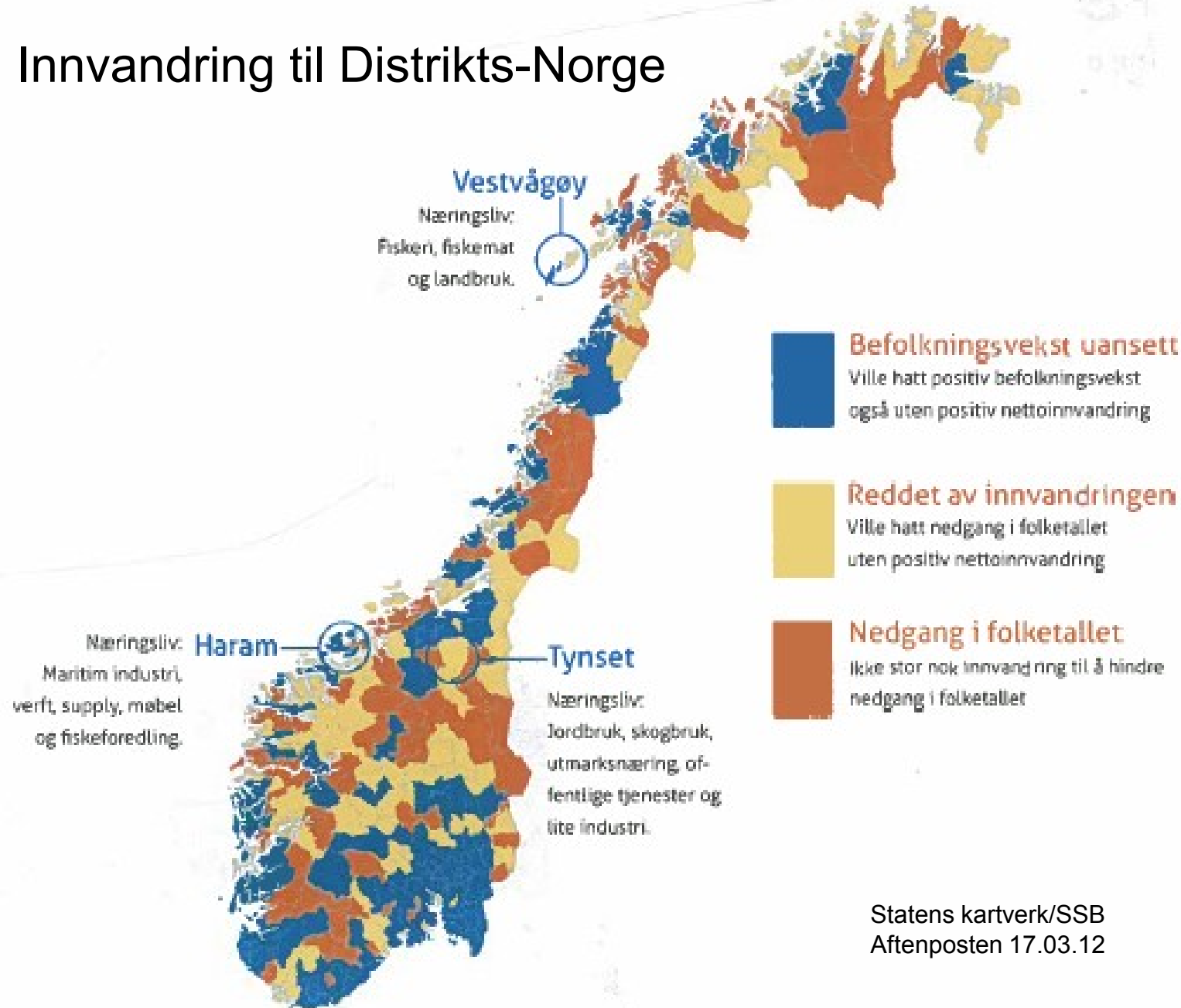
- Hva er avgjørende for at innvandrere; flyktninger, arbeidsinnvandrere og familieetablere blir boende i norske distriktskommuner
- Hvordan:

Innvandrerne egne stemmer - deres refleksjoner og erfaringer

Hvorfor på dagsorden?

- Økt oppmerksomhet om innvandringens betydning for **hele** landet
- Endring i hvem som kommer
- Befolkningsvekst
- Ny æra for distriktspolitikken?
- Stedskvalitetenes betydning

Innvandring til Distrikts-Norge

Statens kartverk/SSB
Aftenposten 17.03.12

Hvem er innvandererne i Norge?

Europa	Asia	Afrika	Latin-Amerika	Nord-Amerika, Oseania
287 000	210 000	74 000	19 000	11 000

1.1.2011

Hvor:

Kommuner:

Vestvågøy

Haram

Tynset

Kommunene er forskjellige

- Kyst og innland
- Bolig-arbeidsmarkedsregioner (BA);
type næringsstruktur,
- Innvandrerbefolkning; andel og
sammensetning

Men, alle tre har lyktes ganske godt med
integrering av innvandrere

Viktigste næringer

Vestvågøy – Vestvågøy B-A region (3 kom)

Fiskeri, fiskemat, landbruk

Haram – Ålesund B-A region (8 kom)

Maritim industri; verft, supply, møbel,
fiskeforedling

Tynset - Tynset B-A region (4 kom)

Jordbruk, skogbruk, utmarksnæring, offentlige
tjenester, lite industri

Befolkningen 2010

	Hele befolkningen	Innvandrere	Andel innvandrere
Vestvågøy	10 674	479	4,5
Haram	8 739	754	8,6
Tynset	5 490	302	5,5
Norge	4 858 199	459 349	9,5

Etterkommere er ikke inkludert blant innvandrere.

I Haram bor det i tillegg flere midlertidige arbeidsinnvandrere enn bofaste innvandrere. Antallet svinger med konjunkturer.

Feltarbeid

12 arbeidsinnvandrere

12 flyktninger

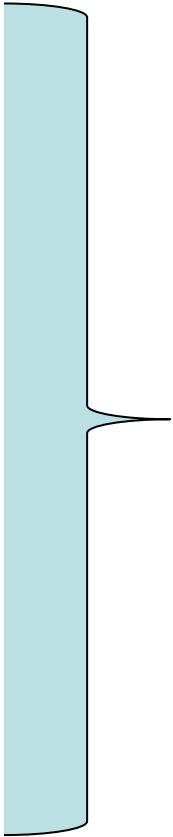
4 familieinnvandrere

18 nøkkelaktører (kommune og næringsliv)

Ikke statistisk representativt

Bakgrunn og beveggrunn for at de er **akkurat** her

- Arbeidsinnvandrere
- Flyktninger
- Familieinnvandrere

Ikke valgt sted

Stay

Pull

Push

Pull ?

Hvordan vi tar i mot Her

- Lokale myndigheter
- Arbeidslivet
- Folk flest

Hvordan vi tar i mot

Flyktninger:

Intro-program

- samfunn
- språk
- bolig
- intro-stønnad
- praksis

Jobb?

Familie- innvandrere:

- språk

Arbeidsinnvandrere:

- ingen ordninger, men
kan være lokale tilbud

Og hva får kommunen?

Flyktninger:

Familie-
innvandrere:

Arbeidsinnvandrere:

Kommunen:
581 500 pr.
bosatt person
over 5 år.
Språk: 111 000
over 3 år

Kommunen:
Språk: 42 000
over 3 år

Økte overføringer fra staten – økte skatteinntekter

Hovedfunn

Distrikts-Norge oppleves som et godt sted å bo for de innvandererne som har valgt å bli boende der. De opplevde å bli sett, tatt vare på, å være noen. Det var trygt og barna hadde det bra. Småsamfunnets gjennomskiktighet opplevdes mer som et gode enn en ulempe

Hva er det ved stedet?

Norge-kvaliteter:

Off. tjenester

- Skole
- Helse
- Velferdsordninger

Stedskvaliteter:

- Nærings-arbeidsliv
- Boligmarked
- Natur, landskap
- Beliggenhet
- Nærhet - avstand
- Lokal mentalitet
- Møteplasser
- Tradisjoner

NIBR

Norsk institutt for by- og regionforskning

Innvandrerne stemmer - Stedet

Positivt

- Godt lokalmiljø og *snille mennesker*
- Trygt
- Gode oppvekstvilkår
- Rolig, lite hektisk
- Vakker natur
- Har alt vi trenger!

Negativt

- Lite
- Få møteplasser
- Lange avstander
- Isolasjon og savn
- Sårbart arbeidsmarked
- Vær, klima, mørketid
- Byråkratiske hindringer

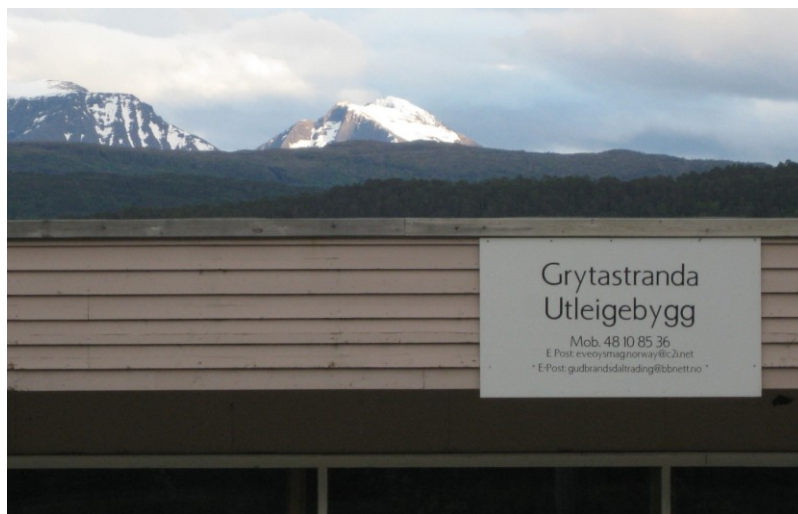
Innvandrerne stemmer - Arbeid

Alle har jobb, men...

- Fast, midlertidig, heltid, deltid, overtid
- Få hadde arbeid i tråd med utdanning
- Lite interesse for å kartlegge kompetanse
- Konkurransen mellom arbeidsinnvandrere/ flyktninger/ nordmenn

Innvandrerne's stemmer - Bolig

- Midlertidig arbeidskraft – midlertidige boliger
- Flyktninger får bolighjelp
- Andre må klare seg selv
- Høy motivasjon for å kjøpe bolig
- Men, vanskelig å få lån
- **Eierbolig gir lokal tillit**

Innvandrernes stemmer – Sosialt liv

I bygda

- Å bli kjent med *én* nordmann viktig for trivsel
- Barn er brobygger for foreldre
- Eget engasjement fremmer lokal deltakelse og nettverk

Transnasjonalt

- Internett og skype vesentlig for sosial trivsel - fortsetter å være del av transnasjonale familienettverk – reduserer savn og avstand

Innvandrerne stemmer -

Om nordmenn

- Vennlige, høflige, hjelpsomme
Men,
- Reserverte, forsiktige, langsomme
- ”Men, har du fått en venn har du en venn for livet”

Om innvandrere

- ”Jeg kommer fra en kultur der folk er varme; her er de tilbakeholdne”
- Mer liv
- Lettere å prate med ukjente

Innvandrerne's stemmer – Lokale myndigheter

Flyktninger:

- God oppfølging, kontaktperson

Arbeidsinnvandrere:

- Må finne fram selv

Familieinnvandrere:

- Hjelp fra norsk nettverk

Innvandrerne's stemmer - Verdsetting

- Oppleve å være like viktig som alle andre, selv om man er forskjellig

*”I dag er vi 8735 innbyggere i kommunen. I går var vi 8734 innbyggere. Det betyr at **du** betyr noe for kommunen. Du har alle rettigheter og plikter.”*

Flyktningkonsulent Haram

Innvandrerne's stemmer – framtidssikter her?

- Ja! Kan leve sitt liv som de ønsker.
- Har alt vi trenger.
- Meningsfulle relasjoner – styrker stedstilhørighet
- Men, om framtida blir her eller der avhenger av individuelle forhold, muligheter lokalt og andre steder

Flytte fra?

- Utdanningsmuligheter?
- Få brukt kompetansen?
- Karriere?
- Familie og venner?
- Religion - kultur?
- Større nettverk av egne?
- Storbyen?
- Opphavslandet?

Småsamfunn – småsamfunn? Stedskvaliteter avgjørende

**Propozycja dla wszystkich
Polaków z korzystania
z BIBLIOTEKI!**

KOMUNIKACJA • korzystanie z internetu • kopiowanie • skanowanie • telefaks	NAUKA JEZYKA NA CD • norwesko-polski • polsko-norweski • norwesko-angielski • i wiele innych języków
FILMY • polskie filmy • międzynarodowe z tłumaczeniem polskim	MUZYKA NA CD • nowości pop/rock • klasyczna • jazz
KSIĄZKI PO POLSKU DLA • dorosłych • młodzieży • dzieci	

Wszystkie wymienione propozycje są darmowe. Nie pobieramy kaucji za wypożyczenie filmów, CD. Wypożyczenie filmów jest 8 dni, a książek 28 dni.

biblioteka znajduje się w Brattvåg (polskie filmy, książki po polsku)
Jak również w Vafnø, Søvik, Haramøy, Longva, Lepsøy, Fjertoft

Tel 70 21 44 63 sms 411 01 516
bib@haram.folkebibl.no www.haram.folkebibl.no

MILIE WIDZIANY!

Småsamfunn – storsamfunn?

”Oslo er som havet. Du bader i havet, men havet vet ikke at du eller 1000 andre har badet. I Oslo vet ingen hvem du er, om du er der, kommer eller går. Som bølgene i havet”

Den internasjonale norske distriktskommunen

- Befolkningen endres
- Verdier utfordres
- Nye tradisjoner vokser fram
- ”Det norske” må ivaretas
- Flerkulturelt mangfold som positiv steds kvalitet

Lærestykker

Hvordan ta i mot

- Tydelige verdier
- Skape arenaer for møter
- ”Månedens innflytter”
- Velkomstbrev
- Kartlegge utdanning: ektefeller og familieinnvandrere
- God ”hjemmeside”

Praktisk tilrettelegging

- Lokal rådgivningstjeneste
 - Finne fram i byråkratiet
 - Fadderordning – etabl. innv.
 - Språkkurs
 - Samtaler; fordeler /ulemper bo – flytte for flyktninger
- Info og bistand boligmarked, lån osv.
- Aktiv rekruttering frivillig sektor

Lærestykker

Lokal samfunnsutvikling

- Samarbeid kommune/næringsliv/frivillig sektor
- Overvåking av det lokale leiemarkedet og arbeidsmarkedet
- Finne årsaker til og tiltak mot kjedemigrasjon

Distrikts- og integreringspolitikken lokalt

Hvem kan gjøre hva?

Arbeid: Rekruttering, praksis, nyetablering (Samarbeid: lokale næringsaktører, kommunen, Innovasjon Norge)

Utdanning: Kartlegging av kompetanse (Kommunen, Fylket?) Raskere godkjenning av medbrakt kompetanse (Staten)

Bolig: Virkemidler (Staten). Lokal boligpolitikk (Kommunen)

Distrikts- og integreringspolitikken lokalt

Hvem kan gjøre hva?

Praktisk rådgivningstjeneste: (Kommunen,
interkommunalt samarbeid, regionalt samarbeid)

Møteplasser: (Kommunen og sivilsamfunnet)

Lokal samfunnsutvikling og planlegging:

Innvandring og flerkulturelt samfunn integrert i kommunale strategier (Samarbeid kommune, næringsliv, sivilsamfunn)

- Kulturelt mangfold som urban kvalitet på vei til bygda
- Flerkulturell kompetanse tilføres Distrikts-Norge
- Fra pessimisme til optimisme?
- "Ny sjanse" for distriktpolitikken?

www.nibr.no/publikasjoner

NIBR-rapport 2012:5

”Derfor blir vi her”

– innvandrere i Distrikts-Norge

Susanne Søholt

Aadne Aasland

Knut Onsager

Guri Mette Vestby